

1504

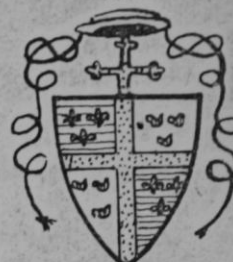
1521

1553

XVII*

1753 - 1855

1724

1757

1761

1781

FAMILIESCHOON

DE GESCHIEDENIS VAN HET "NEERHEM" GESLACHT

't neerhembloet getrouwe
blyf ick tot in den doet.

DRYEMAANDELIJKS FAMILIETIJDSCHRIFT VAN
DE GULDEN LELIE.
UITGEVER MAUVISSTR. 44 BR. 14

Nº 84 : ~~Herfstuitgave (sept. Okt. nov.)~~ 1967.
Winter

1861

1964

1966

ART. : 290 : STB. V/26 : LUDOVICUS VAN NERUM X ANGELICA RUTTENS.
(vervolg van Art. 289)

Vrome mensen :

Uit een overleveringsverhaal ons nagelaten door hun kleindochter Irma VAN HERBERGHEN, vernemen wij dat Ludovicus en zijn vrouw zeer vrome mensen waren. Dagelijks woonde Angelica de Mis bij, terwijl Ludovicus elke avond alvorens naar bed te gaan, volgend gebed aan het H. Kruis opdroeg :

" O Jesus, Lief en Soet
Door Uw vergoten Bloed
Door Uw Heylige wonden
Vergeeft toch onse Sonden
Door Uw Heylig Cruys
Bewaert dit Huys "

Deze bidprent, op Passie-Zondag te Outgaarden uitgedeeld, hing in de woonkamer van het gezin VAN NERUM x RUTTENS, evenals een geïllustreerd Vader-Ons.

Beide prenten werden door Irma VAN HERBERGHEN aan de familie gilde geschonken. Het leven van Ludovicus en Angelica is bijna onopgemerkt voorbij gegaan. Zij bleven buiten alle gemeentepolitiek en dorpsruzie en leefden in rust en vrede met hun familie en vrienden.

8. Overlijden van Ludovicus VAN NERUM

Ludovicus stierf te Hoegaarden in de Doelstraat op 31 januari 1890 te 15 uur in de ouderdom van 64 jaar (akte n° 5).

Zijn dood werd op 't gemeentenhuis gemeld door :

- Leopold PEETERS, 33 j., geboort
- Guillaume AUSLOOS, 40 j., geboort

De begrafenis greep plaats op maandag 3 februari te 10 uur.

Op 20 maart 1890 werd in het sterfhuis door de Notarissen Leonce ROSSEEUW uit Tienen en Arthur PUTZEYS uit Hoegaarden en op verzoek van Angelica RUTTENS, tot het opmaken van de inventaris van de inboedel overgegaan, ten einde het nalatenschap te bepalen (zie inv. n° 291).

De wettige erfgenamen waren :

- I. Angelica RUTTENS, als weduwe
- II. a) Clement VAN NERUM, haar zoon
- b) Theofiel VAN HERBERGHEN, weduwnaar van Emilia VAN NERUM, optredend als wettige voogd van zijn enige en minderjarige dochter Angelica (genaamd Irma) en bijgestaan door de toeziende voogd Eduard VAN NERUM.

De waarde van de schatting, waaronder 3 obligaties van 1.000,- Fr, bedroeg 6.765,- Fr. terwijl voor de begrafenis kosten de som van 283 Fr werd betaald.

Om deze sommen met de huidige levensduur te kunnen vergelijken, is het wel interessant, enkele prijzen uit de begrafenis van Ludovicus te vernemen.

Zo werd betaald aan :

- Edmond DEBROECK, voor het zingen van de lijdienst :	6 Fr
- Louis FALLA, de grafmaker :	3,5 Fr
- VAN HAGENDOREN, voor klokkengelui :	20,09 Fr
- Pastoor REDIG, voor de lijdienst, de missen en het dertigste :	125 Fr
- SMEERSTERS, voor de doodskaarten :	14,5 Fr
- VAN OSMAEL, voor de doods kist :	28 Fr
- VAN RICKSTAL, voor het waslicht :	86 Fr

Op het ogenblik van het opstellen van de inventarissen, stonden er in de stallen nog slechts een koe, een os en een varken.

9. De weduwe verlaat het erf :

Kort daarop verliet Angelica RUTTENS het erf in de Doelstraat en ging bij haar schoonzoon Theofiel VAN HERBERGHEN in de Fabriekstraat (huidig huis MELLET in de Dotremonstraat) wonen, waar zij haar zes maanden oud kleindochtertje Irma verzorgde.

Daar greep op 19 juli 1890 de openbare verkoop plaats van een gedeelte van de inboedel uit de nalatenschap van de gemeenschap VAN NERUM x RUTTENS (zie inv. n° 292).
De kopers waren : Henri TRITSMANS, Jean TOLLETI, haar zoon Clement VAN NERUM, Karel FOURIE, Jan Bapt NEYS, Jan Bapt PUTZEYS, en Arnold AMAMS.

10. Haar overlijden

Tussen 1895 en 1900 verhuisde Angelica naar de Markt (huis MATTHEEUSSENS), waar zij op 20 juni 1910 te 13 uur, in de ouderdom van 91 1/2 jaar overleed (akte n° 36).

Haar overlijden werd aangegeven door :

- Ach MEDDAERTS, gemeenteontvanger (x Anastasia VAN NERUM) haar neef
- Constant TOLETTI, 46 j., gebuur.

Zij werd ten grave gedragen op donderdag 23 juni te 10 uur.

ART. 291 : STB. V/27 : EDUARD VAN NERUM X MARIA GEENS.

Inleiding

De stamverwant die in dit artikel besproken wordt, was de 6e Ouderdomsdeken van de Gulden Lelie, en ooggetuige van het verval der Gilde. Onmachtig moest hij toezien hoe de stichting van de voorouders teloor ging, ondanks al de door hem aangewende pogingen.

1. Zijn geboorte :

Hubert Eduard VAN NERUM, 7e kind van Francis VAN NERUM (44 1/2 j. oud) en Catharina AERTS alias van Billichout (42 j.), zag het daglicht te Hoegaarden op het ouderlijk erf in de Nieuwstraat, op 10 oktober 1829 te 15 uur, (akte n° 82).

Hij werd diezelfde dag nog gedoopt in de St Gorgoniuskerk in 't bijzijn van peter en meter :

- Hubert MAES (° ca 1796 zoon van Brouwer Nicolaes MAES en Cath. TRITSMANS)
- Jozefina VAN NERUM, zijn oudste zuster (zie blz 514).

2. Humanitaire studies

Na de dood van zijn vader in 1830, besloot de familieraad, dat Eduard zijn studies aan het College van Tienen zou voortzetten. Hiervoor werd hij onder de hoede gesteld van zijn toezijnde voogd en klein-kozijn Constant VANDERTAELEN (zie art. 245), die het nodige deed om hem in 1840 de studiebeurs van Deken H. PEETERS te bezorgen, waarvan hij 8 jaar lang de genothebber bleef (zie blz. 158).

In 1848 beëindigde Eduard VAN NERUM zijn humaniteiten en werd geschikt bevonden, universitaire studies aan te volgen. Doch Eduard gaf er de voorkeur aan werk te zoeken en zijn moeder bij te staan.

3. Tewerkstelling

Door bemiddeling van zijn voogd Constant VANDERTAELEN, werd Eduard VAN NERUM einde 1848 als hulp-griffier ingezet bij diens bloedverwant, de Vrederechter Pierre VANDERTAELEN te Leuven en logeerde in de Naamse straat.

Tijdens zijn vrije tijd studeerde Eduard de Rechten en slaagde in 1850 in het examen van griffier.

In 1852 trad hij gedurende 3 maanden bij het Hof van Beroep als plaatsvervangend griffier op, doch zijn vaste benoeming bleef uit. Daarop besloot hij Leuven te verlaten en naar Hoegaarden weer te keren, waar hij als tijdelijk klerk bij Notaris Alex PUTZEYS werd tewerk gesteld.

4. Zijn huwelijk :

Eduard VAN NERUM was 26 jaar, toen hij op 30 januari 1856 te Hoegaarden in het huwelijk trad met Maria Eulalia GEENS, dochter van Lucas GEENS en Maria GILIS. (akte n° 6). Hun getuigen waren :

- Theodoor VAN NERUM (zijn broeder) zie blz 515
- Jozef VAN NERUM (zijn broeder) zie blz 533
- Jan Baptist CAPELLEN, landbouwer te Hoegaarden ° 1813 + 1874
- François MORREN 34 j., haar aanverwante, oom uit Tienen

Hun huwelijkskontrakt werd afgesloten ter studie van Not. Alex. PUTZEYS op 24. 2. 1856.

5. Wie was Maria Eulalia GEENS ?

Zij werd geboren te Hoegaarden op 8. 8. 1830 te 4 uur in de nacht, op de Kleine molen te Overlaar, waar haar vader molenaar was. Haar doopheffers waren :

- Ludovicus BRYCKAERS
- Maria Christina GILIS (verm. tante)
- Maria GEENS was de zuster van :

- Anna Elisabeth ° Hoeg. 20. 9. 1828
- Petrus ° Hoeg. 9. 8. 1832 + 11. 8. 1872 - Bleef ongehuwd en was landbouwer te Hoegaarden.

Haar vader Lucas GEENS schijnt afkomstig te zijn uit Kumtich, waar hij rond 1793 zou geboren zijn, als zoon van Cornelius GEENS en Maria Barbara VAN WEDDINGEN, beiden uit Kumtich. Hij huwde vermoedelijk te Kerkom met Anna Maria GILIS, dochter van GILIS en Elisabeth BRIGE uit Kerkom.

Na hun huwelijk vestigde het echtpaar GEENS x GILIS zich als molenaars op de Kleine Molen te Overlaar, waar hun kinderen geboren werden.

Anna, Maria en Petrus GEENS waren onderscheidenlijk 5, 3 en 1 jaar oud, toen hun moeder op 14.11.1833 stierf. Kort daarop, namelijk de 10.8.1834 overleed ook hun vader, zodat de 3 kinderen onbeholpen alleen stonden. Het was hun grootmoeder Elisabeth BRIGE, die zich over haar kleinkinderen ontfermde en ze naar Kerkom liet overkomen, waar zij verder opgroeiden.

Later zouden zij nochtans alle drie naar hun geboortedorp Hoegaarden terugkeren.

Het was in Sep 1855, tijdens een bedevaart naar de Kapel van Billichout te Breisem, dat Eduard VAN NERUM zijn vrouw leerde kennen (zie blz 851). Zij liet haar woonplaats naar Hoegaarden overbrengen en een paar maanden later waren zij getrouwd.

6. Hun kinderen :

Uit hun huwelijk werden te Hoegaarden 4 kinderen geboren waarvan er slechts één in leven bleef. Het waren :

- Felicia °23.12.1856, in 1883 gasthuiszuster te Lier
- Emmerence °13.2.1860 + 1869
- Clemence °9.8.1869 + 1884
- Alexander °14.9.1872 + 1875

7. Eduard VAN NERUM wordt landbouwer

Ondanks zijn humanitaire studies, verkoos Eduard het beroep van zijn voorouders en werd landbouwer. Na zijn huwelijk in 1856 vestigde hij zich dan ook op een kleine hoeve in de Beekstraat, waar zijn eerste kind werd geboren.

Niet lang daarna verhuisde het gezin VAN NERUM x GEENS naar een ruimere hoeve in de Doelstraat (huidige hoeve PEETERS), die in 1860 als eigendom aangeschreven stond van Maria Eulalia GEENS (zie Kadastrale legger van Hoegaarden, door Popp - art 2263). Dit pachthof had een oppervlakte van 5 a. met 2 a. aanpalende hof (Sie D 341 en 342).

Daar werden zijn 3 andere kinderen geboren en zouden er ook overlijden. Tijdens deze periode liet Eduard bier brouwen in de brouwerij VAN NERUM op de Vroente, bij zijn kozijs Charles VAN NERUM.

De gronden die hij bewerkte zijn niet bekend, maar wel deze die zijn eigendom waren, te weten :

- 24 a 60 ca in de Muyzenakker te Kerkom, Sie C 213.
Vermoedelijk erfgrond van zijn vrouw. Werd in 1913 verkocht.
- 40 a 50 ca op 't Houtems Pedeken te Klein Overlaar ; Sie C 333.
Dit land behoorde in 1860 toe aan de Kloosterzuster SCHOONAERTS uit Hoegaarden, zodat Eduard VAN NERUM er pas na deze datum de eigenaar van werd.
Het perceel werd in 1954 door zijn kleinneef Julien VAN NERUM verkocht.
- 24 a 30 ca op 't Meyveld onder Schoor ; Sie F 51
Was in 1860 reeds in 't bezit van Eduard VAN NERUM (zie Kadastrale legger van Hoegaarden door Popp - Art. 2139).
- 1 Ha 10 ca op de Cluys in 't Elstveld ; Sie D 452.
Was in 1860 het eigendom van Pastoor Charles VAN NERUM en ging in 1883 na diens dood op Eduard VAN NERUM over (Zie Familieschoon blz 429).

De gronden te Overlaar, onder Schoor en op de Clays gingen in 1922 over op zijn dochter Felicia, in 1925 op de gezusters VAN NERUM en in 1952 op Julien VAN NERUM.

8. Tot boekhouder benoemd.

In 1865 werd door brouwer Libert DUMONT, Notaris Alex PUTZEYS en Apollinaire VAN GOITSNOVEN, een suikerfabriek in werking gesteld, gelegen te Hoegaarden in de voormalige Fabriekstraat (heden H. Dotremontstraat). Deze fabriek droeg de benaming "DUMONT & C°" en verschaftte werk aan 42 mannen en 35 vrouwen.

Zodra de zaak aan 't rollen ging, werd er naar een goed en bekwaam boekhouder uitgezien. De keuze viel op Eduard VAN NERUM, die vanaf 1866 definitief in dienst trad. Zijn werk liet hem echter toe, het landbouwbedrijf verder uit te voeren.

Enkele jaren later werd een grotere fabriek gebouwd te Altenaken onder de naam : "Sucrerie du Grand Pont". De nieuwe fabriek trad in werking vanaf november 1877 en had als waarnemend Directeur ; Jozef PUTZEYS, bijgenaamd Jef Juus (later x met Lucie VAN NERUM), terwijl Eduard VAN NERUM er de boekhouding bleef verzorgen.

9. Directeur van het Wezenhuis.

In 1883 had Alex NIJS zijn huis en goederen, gelegen in de Stoopkensstraat n° 47, bij testament aan het Weldadigheidsbureau van Hoegaarden geschonken, om er een Wezenhuis op te richten. Met meerderheid van stemmen werd Eduard VAN NERUM tot Directeur benoemd. Alsdan gaf hij het "boeren" op en verhuisde naar het Wezenhuis, waar hij zich volledig aan zijn taak schonk.

Vaak zag men hem met "zijn kinderen" op wandel in het dorp en elk jaar werden er geschenken rondgehaald, om bij St Miklaas aan de weesjes uit te delen. Zijn vrouw Maria GEENS, die zelf op 3 jarige buderdom haar ouders had verloren, was als een moeder en een beschermende engel voor al deze kinderen die haar dan ook ten zeerste beminden.

Enkele namen van kinderen die in 't Wezenhuis van Hoegaarden verbleven zijn ons bekend.

Het waren :

- Palmyre, Clemence en Rosalie KASTELEYN (° 1872, 1874 en 1876)
- Emilienne en Cornelius MERTENS (° 1875 en 1879)
- Louis en Eulalie RADDOUX (° 1875 en 1881)
- Elise GROETAERS (° 1873)
- Marie en Albertine VAN DIEST (° 1884)
- Elise NIJS (° 1887)
- Berthe, Melanié en Theophile DROSSART (° 1894, 1896 en 1897)
- Celine JANSSENS (° 1886)
- Camille en Auguste TUTENEL (° 1891 en 1894)
- Marie en Leopold TROOST (° 1893 en 1895)

Deze lijst is onvolledig maar hieruit blijkt dat er meer meisjes dan jongens waren. In 1904 na zijn op ruststelling vestigde Ed. VAN NERUM zich in de Gasthuisstraat, die zijn eigendom was.

10/ Dood van Maria Eulalia GEENS.

Begin 1906 werd Maria GEENS zwaar ziek. De dokter had alle hoop opgegeven, alleen een goede verzorging kon haar leven nog enkele maanden verlengen. Het waren de gezusters Leontine en Hélène VAN NERUM, kleinnichten van Eduard, die Maria GEENS met grote toewijding verzorgden. Menige nacht waakten zij aan de sponde van de zieke, maar zelfs de beste zorgen konden niet meer baten.

Zij overleed te Hoegaarden op 21 Augustus 1905, in de ouderdom van 75 jaar (akte n° 41). Haar dood werd aangegeven door :

- Henri ROSIER, 32 j., handelaar en gebuur
- Apollinaire TOLETTI, 49 j., schoenmaker en gebuur.

De teraardbestelling greep plaats op 24 augustus te 10 uur. De weeskinderen droegen bloemen achter het stoffelijk overschot van hun weldoenster, die zij als "hun moeder" beminden. Later in 1925 zouden de gezusters VAN NERUM, uit erkentelijkheid voor de toegediende zorgen aan Maria GEENS, de gronden erven waarvan sprake hierboven.

11. Eduard VAN NERUM verlaat Hoegaarden.

Eduard bleef na de dood van zijn vrouw nog drie jaar te Hoegaarden wonen, maar in 1908 besloot hij zijn geboortedorp te verlaten.

Op 17 april van dat jaar nam hij afscheid van zijn familie en vertrok naar Lier. Daar vestigde hij zich in de Mechelsestraat nr 22 bij zijn dochter Felicia, die er sedert 1883 als geestelijke in het stedelijk gashuis werkte.

Vaak kreeg hij er het bezoek van bloedverwanten uit Hoegaarden en voornamelijk van zijn kleinkinderen Irma VAN HERBERGHEN, Leontine en Hélène VAN NERUM. Eduard VAN NERUM was immers toezichtvoogd van eerstgenoemde.

Bij zulk bezoek werd er over Hoegaarden gesproken, alsook over de familie en telkens pakte Eduard een tranen weg, want hij hield van zijn dorp, waar hij bijna 80 j. had gewoond.

12. Zijn bedrijvigheid op Gildeplan.

Eduard was 23 jaar geworden toen hij zijn activiteit in dienst stelde van de familie-gilde. Dit gebeurde onder het Dekenschap van Joannes II toen de Gulden Lelie een ernstige crisis doormaakte, ingevolge het ontslag van haar sekretaris Dr Jean Bapt. VAN NERUM, die opgevolgd werd door Elisabeth VAN NERUM (weduwe van Constant VANDERTAELEN).

Samen met Elisabeth richtte Eduard VAN NERUM in 1856 de Jeugdkring der gilde op (zie blz 420), die zeer bloeiend werd en regelmatig onder vorm van "familiepatronaat" bijeen kwam. In 1874 gaf Elisabeth haar ontslag en werd door Eduard opgevolgd als gildegriffier. Zij behield nochtans de Jeugdkring, haar levenswerk, en werd hierin krachtig bijgestaan door Felicia VAN NERUM (dochter van Eduard).

Datzelfde jaar schonk Elisabeth VAN NERUM aan de verschillende familietakken een afschrift van het memorie- en kwartierstatenboek.

Ook Eduard VAN NERUM was in 1856 aan een "Notitieboek" begonnen over zijn eigen stamvertakking getiteld "Notices de famille sur la branche de François VAN NERUM et Catharine AERTS 1815-1874". Al deze dokumenten bleven bewaard en berusten thans in het gilde-archief.

Na al de doorgemaakte crisissen was Eduard er echter in gelukt, de Gulden Lelie terug ten bloot te brengen, en werd hierin krachtig geholpen door zijn neef, de comptorist Hubert VAN NERUM, en door de wijze raad van de mombaarvader Pastoor Charles VAN NERUM uit Gottechain.

In 1878 moest de 100ste verjaring van de gilstichting gevierd worden. Een schrijn met aarde uit het Nerimbos, werd als symbool van verkleefdheid aan de vadergrond, aan alle familiegetrouwen uitgedeeld. Het groeide tot een welgeslaagd gildefeest uit, waaraan de sekretaris zich met hart en ziel had geschonken.

Vanaf 1883 traden tal van wijzigingen in. Pastoor Charles VAN NERUM was overleden en werd als mombaarvader opgevolgd door Pastoor REDIG uit Hoegaarden.

Het volgende jaar stierf de Patriarch Joannes II en werd Carolus I tot Gildehoofdman gekroond. Bij deze gelegenheid liet hij aan de Braak vijf platen aanbrengen, met op elk de naam van de achtereenvolgende oudstedsdomekens en het jaartal van hun kroning.

Rond hetzelfde tijdstip werd Dr Jean Bapt VAN NERUM tot onderdeken uitgeroepen, terwijl ook de comptorist Hubert VAN NERUM door zijn kleinkoosje Leon VAN NERUM vervangen werd, zodat de Gilderaad, met uitzondering van de sekretaris, een volledige omvorming doormaakte.

Op de 3e Zondag van Rep 1886 greep onder leiding van de nieuwe mombaarvader, een familiebedevaart plaats naar de schutshilige St Cornelius te Kuntich. Er werden voorwerpen in was geofferd, een oeroud gebruik dat op grote volksdevotie was.

In 1887 stierf de Onderdeken en werd opgevolgd door Livinus VAN NERUM, die in 1891 eveneens tot de Heer werd geroepen. Nu was het de beurt aan Eduard VAN NERUM om tot Onderdeken te worden verheven, terwijl Arthur VAN NERUM het griffierschap waarnam.

Helaas, drie jaren later overleed de Gildehoofdman en Eduard VAN NERUM klom tot de hoogste tak van de gildehiërarchie op. Onder de naam van "Eduardus I" werd hij plechtig tot 6e Patriarch der Gulden Lelie gekroond.

Om deze gebeurtenis niet onopgemerkt te laten voorbij gaan, gaf hij aan de kerk van Hoegaarden, het wapenschild dat zijn grootvader Jacobus VAN NERUM in 1781 aan zijn stamvertakking had geschonken.

Het familieblazoen werd door Pastoor REDIG boven de nieuwe Kruisweg gehangen, waar het ongeschonden bewaard bleef tot in Aug 1914, toen het door dronken binnenrukkende Duitse soldaten werd vernield (zie blz 34).

In 1903 moest de 125e verjaring van de Gulden Lelie geerd worden, maar sedert enkele jaren vertoonde de Gilde symptomen van verval, ingevolge het mislukte huwelijk van Julien VAN NERUM en Justine DEFOOR. Hierdoor waren onenigheden opgerezen tussen twee stamvertakkingen en de "confusie" drong zelfs tot in de gilderaad door, zodat alle verdere bedrijvigheid van de familievereniging verlamd werd.

De Ouderdomsdeken Eduardus I spande zich tevergeefs in om het geschik te regelen en de Gilde terug vlot te maken. Ter gelegenheid van de 125e verjaring richtte hij zelfs met de medewerking van de weeskinderen, een muziekavond in, maar het feest liep op een volledige mislukking uit.

Dat was de laatste activiteit van de eens zo bloeiende familie Gilde, die samen met de laatste tonen van de muziek uitstierf. De opgerezen "confusie" had een diepe breuk geworpen en de saamenhorigheid geknakt.

Noch de gilderaad, noch de geheime raad, konden het geschil regelen, zodat de zaak aan de Ereiraad overgemaakt werd. Doch ook de Ereiraad stond onmachtig en besloot alle bedrijvigheid tijdelijk stop te zetten. Alleen de tijd zou de wonde kunnen helen.

Eduardus I was ontmoedigd en teleurgesteld. Gedurende 52 j. had hij de Gulden Lelie trouw gediend en nu zag hij haar teloor gaan. In 1908 na een laatste verzoeningspoging, gaf hij alle moed op en besloot zijn geboortestreek te verlaten.

Vanaf dat ogenblik stortte de Gilde in elkaar en ging een lange vervalperiode tegemoet. Een glorierijk familie-tijdperk, dat 130 jaren had geduurd, werd afgesloten.

13. Zijn dood.

Eduard VAN NERUM die als rentenier vermeld stond, stierf te Lier op 6 juni 1922 te 5 uur 's morgens in de hoge ouderdom van 93 jaar (akte nr 219). De naaste bloedverwanten woonden de begrafenis bij van hem, die eens aan het hoofd van de Gilde had gestaan. Een man met edele inborst was heengegaan.

Hulde aan hem die mede de jeugdkring stichtte
en ook overpoosd het gildewerk belichtte,
eerst als griffier, dan als Onderdeken,
om te heersen als Ouderdomsdeken.

Maar zijn zacht gemoed, zoete blik en wijs beleid,
vermochten niets aan al zijn doen en grote vlijt,
om de Gulden Lelie te vrijwaren,
van verval na honderd dertig jaren.

Angelica RUTTERS
(x) Ludovicus Van Nerum
zie blz. 552

Eduard VAN NERUM
Gildehoofdman
(zie blz. 558)

1844-1845

Deze foto is genomen op 10 juni 1845 te 5 uur 's ochtends in de kerk van de Hervormde Gemeente te Rotterdam. De foto is genomen door de heer J. van der Meer, die toen een van de leden van de Gemeente was.

Silvie VAN NERUM
met haar nichtjes
(zie blz. 564)

ART. 292 : STB V/28 : LIVINA SILVIE VAN NERUM

1. Geboorte.

Silvie VAN NERUM werd geboren te Hoegaarden op 20 April 1834 te 14 uur (akte nr 52), als achtste en laatste kind van Francis VAN NERUM (49 j. oud) en Catharina AERTS (46 1/2 j.)

Haar doopsel greep plaats op diezelfde dag in tegenwoordigheid van peter en meter :

- Ludovicus NIJS uit Willebringen, haar oom (zie blz 350)
- Francisca VAN NERUM uit Hoegaarden, haar tante (zie blz 279)

2. Een leven van vroomheid en toewijding.

Silvie was amper 5 jaar toen haar vader in 1839 overleed. Zij liep school in het Klooster van Hoegaarden en werd door haar moeder opgevoed in de overtuigingen van het geslacht van Billichout (zie blz. 351).

Vaak vergezelde zij haar naar de Kapel van Breisem, waar zij de geschiedenis van het aloude hof van Billichout leerde kennen en een speciale vereering kreeg voor St. Cornelius.

De familiekultus, die sterk in haar stamvertakking beoefend werd (zie blz. 357), kenmerkte haar volledige opvoeding. Gans doordrongen van de oude tradities van haar geslacht, liep zijn in het spoor van haar kleinnicht Elisabeth VAN NERUM (zie art. 245), met wie zij ten andere nauwe betrekkingen onderhield, in verband met de latere opgerichte Jeugdkring der Gilde.

Rond 1852 toen haar moeder het ouderlijk erf in de Nieuwstraat verliet, verhuisde zij met deze laatste naar de Hellestraat te Nerm en beloofde ongehuwd te blijven. Zij bleef haar moeder bijstaan tot aan haar dood in 1867, om zich dan volledig te wijden aan haar levensstreven ; "Kerk en Familie".

Al haar betrachtingen waren afgestemd op het verrichten van vrome daden en milde schenkingen. De sierlijke geborduurde doeken van altuur en communiebank uit de St Gorgoniuskerk werden door Silvie VAN NERUM gemaakt, terwijl zij tot verschillende geestelijke broederschappen behoorde. Zij schonk zich ook ten volle aan de morele en geestelijke opvoeding van haar nichtjes, kinderen van haar broeders, waaronder Felicia VAN NERUM, die later gasthuiszuster werd te Lier.

Aan allen leerde zij de geschiedenis kennen van haar geslacht en het is dank zij Silvie VAN NERUM, dat menig familieverhaal en -legende voor de nakomelingen bewaard bleef. Zij behoorde nog tot die oude generatie, die eer en traditie boven al het overige stelde.

Rond 1880 ging zij bij haar broeder Eduard VAN NERUM in de Doelstraat wonen en toen deze in 1883 Directeur werd van het Wezenhuis, verhuisde zij naar de Pastorijstraat nr 19 (over het Cleyn Paradis). Daar zette zij haar leven van vroomheid en toewijding verder.

Nooit deden minderbedeelden of armen tevergeefs op haar beroep, zij schonk weg wat zij had.

3. Haar dood.

Silvie VAN NERUM, die ook als rentenierster vermeld stond, overleed te Hoegaarden op 7 april 1915 te 21 uur, in de ouderdom van 81 jaar (akte nr 23) en werd ten grave gedragen op 12 april te 10 uur.

Haar overlijden was aangegeven door :

- Theofiel VAN HERBERGHEN (x Emilia VAN NERUM) haar neef
- Clement VAN NERUM, (haar neef)

Het nalatenschap van Silvie VAN NERUM werd onder haar wettige efgenen verdeeld. Hieronder bevonden zich een paar merkwaardige bezitten, die voor onze familie een bijzonder betekenis hebben :

- 1°. de verlovingsring van haar moeder, Catharina AERTS, versierd met drie briljanten (zie art 225) en een diamanten kruisje, daterend ca 1730, afkomstig van haar betovergrootmoeder Theresia VAN WEDDINGEN uit het geslacht der pachters van Billichout (zie blz 350). Dit kruisje werd door haar moeder gedragen bij haar huwelijk in 1815 met François VAN NERUM.

Het kruisje en de ring gingen na de dood van Sylvie over op haar kleinnicht Irma VAN HERBERGHEN, die tot 1915 bij haar in de Pastorijstraat had gewoond.

In 1945 werden deze beide sierraden door Irma VAN HERBERGHEN, als dankbetuiging aan de Paters Dominikanen van Antwerpen geschonken, die de kleinoden in hun Siborie lieten inwerken, om maandelijks in de processie rond de kerk te dragen.

- 2°. een land, 29 a 80 ca, "Madelonsveld" genaamd (Sie D 495 c).

Deze grond was een overgebleven perceel uit de erfgronden van de gildestichters, waarop in 1779 de geslachtsboom was geplant en voor onze familie een grote symbolische betekenis had.

In de 19e eeuw verzeilde het eigendom in vreemde handen en stond rond 1860 op naam van Jozef VAN DORMAEL.

Doch Sylvie VAN NERUM, die de geschiedenis en de waarde van deze grond kende, kocht het perceel terug af, om de voorouderlijke erfgrond opnieuw in 't bezit van de familie te krijgen. (zie art. 227). Na haar dood kwam hij op naam van haar neef Hubert VAN NERUM (vader van Julianus I) en bleef sindsdien in het geslacht bewaard.

ART. 293 - STB. V/29 - CATHARINA VAN NERUM

1. Geboorte :

Maria Catharina VAN NERUM werd geboren te Hoegaarden op 4 Nov 1795 (f° 895), als eerste kind van Hendrik VAN NERUM (22 j.) en Maria GROETAERS (23 j.) zie art. 233.
Haar doopheffers waren :

- Hendrik GROETAERS, haar grootvader
- Barbara VAN NERUM, haar tante.

2. Overlijden :

Zij overleed te Hoegaarden in het huis van haar ouders op de Plaats, op 19 Floreal IX (9 mei 1801) te 18 uur (akte 63), in de ouderdom van 5 1/2 jaar.

Haar dood werd op het gemeentehuis gemeld door :

- Hendrik GROETAERS
- Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN, haar kleinkozijn (x Francisca VAN NERUM).

ART. 294 - STB. V/30 KAREL VAN NERUM.

1. Geboorte :

Werd geboren te Hoegaarden op 2 Nivose VI (22 Dec 1797) te 1 uur in de nacht (akte 14), als tweede kind van Hendrik VAN NERUM (24 j.) en Maria GROETAERS (25 j.)

Zijn peter en meter waren :

- Franciscus VAN NERUM (grootvader)
- Anna RUTTENS (grootmoeder)

2. Overlijden :

Karel VAN NERUM stierf te Hoegaarden op 1 Frimaire X (22 Nov 1801) te 4 uur 's morgens in de ouderdom van 4 jaar (akte 6).

Hij werd afgedragen door :

- Jean Bapt VAN AUTGAERDEN (kleinkozijn)
- Bernard RUTTENS schoenmaker (kleinkozijn)

ART. 295 - STB V/31 : HENDRIK VAN NERUM

1. Geboorte :

Hij zag het daglicht te Hoegaarden op 23 Mei 1800 als derde kind van Hendrik VAN NERUM (27 j.) en Maria GROETAERS (28 j.).

Tot doopheffers kreeg hij :

- E.H. Henricus VAN NERUM, priester (zijn grootoom)
- Caroline BOCHET (x Jan Bt VAN NERUM) zijn tante

2. Overlijden :

Hij bleef ongehuwd en woonde bij zijn ouders op de Plaats. Hendrik VAN NERUM overleed te Hoegaarden op 8 maart 1835 te 9 uur in de ouderdom van 35 jaar. (akte 4).
Zijn dood werd gemeld door :

- Joannes HAUMONT, 36 j. winkelier en gebuur
- Franciscus LODEWIJCKX, 40 j. gemeentesekretaris.

ART. 296 - STB V/32 FRANS VAN NERUM.

1. Geboorte :

Hij kwam ter wereld te Hoegaarden op 16 Floreal IX (6 Mei 1801) te 6 uur 's morgens (akte 6)
als vierde kind van Hendrik VAN NERUM (28 j.) en Maria GROETAERS (29 j.).
Zijn doopgetuigen waren :

- Franciscus VAN NERUM, grootvader
- Gertrudis GROETAERS, tante (x Arnold CLERINGS).

2. Overlijden :

Frans VAN NERUM overleed te Hoegaarden op 17 Frimaire X (8 Dec. 1801) te 7 uur 's avonds in
de ouderdom van 7 maanden (akte 10).

Zijn dood werd aangegeven door :

- Jean Bapt VAN AUTGAERDEN, kleinkozijn
- Bernard RUTTENS, kleinkozijn

ART. 297 - STB V/33 : JOANNES VAN NERUM X CAROLINA COLIN

1. Geboorte :

Joannes werd te Hoegaarden geboren op 24 Vendemiaire XI (16 Okt 1802) te 8 uur 's avonds
(akte 4), als vijfde kind van Hendrik VAN NERUM (29 j.) en Maria GROETAERS (30 j.)

Hij werd gedoopt in de St Gorgoniuskerk en kreeg tot peter en meter :

- Joannes FALLA (x Cath. VAN NERUM) zijn oom
- Catharina VAN NERUM (x Joannes FALLA) zijn tante.

Op het ogenblik van zijn geboorte waren er in het gezin VAN NERUM X GROETAERS reeds
3 kinderen gestorven, zodat hij nog alleen met zijn broeder Hendrik overbleef.

2. Huwelijk en kinderen :

Op 26 Nov 1834 in de ouderdom van 32 jaar, trad hij te Hoegaarden in het huwelijk met Maria
Caroline COLIN uit Sluizen (akte nr 12 verso).

Hun getuigen waren:

- Guillaume STOCKMANS, 52 j., kuiper
- François LODEWIJCKX, 40 j; gemeentesekretaris
- Joannes HAUMONT, 37 j. winkelier
- Joseph MARCH, 43 j., veldwachter

Maria Caroline COLIN werd geboren te Sluizen op 2 Juli 1807, als dochter van Jozef COLIN
(+ Sluizen 8.2.1808) en Maria Louisa TAVERNIERS uit Hoegaarden.

Uit het huwelijk VAN NERUM x COLIN werd slechts een zoon geboren ; te weten;

- François : °Hozf. 5.3.1832 (dus 32 maanden vóór het huwelijk van zijn ouders, hetgeen misschien een
vingerwijzing is waarom geen enkele bloedverwant als getuige optrad).

3. Beroep en woonplaats :

Joannes VAN NERUM had zijn legerdienst volbracht bij het 10° Infanterie Regiment en werd na-
dien dagloner te Hoegaarden. Hij vestigde zich na zijn huwelijk te Nerm-Aalst aan de Kaeyberg waar hij
zijn eigen huis had in de Cabergstraat nr 11 (Sie E 52 a en E 52 b) met aanpalend land (Sie E 51 a en E 53 a)
in totaal 55 ca bebouwd en 61 a 50 ca onbebouwd eigendom (zie Kadastrale legger van Hoeg, Popp 1860 -
Art. 1434).

4. Zijn leven in de familiegilde :

Gesproken uit een talrijke kroost, bleef Joannes een nederig, eenvoudig en godvrezend man, wiens leven bijna onopgemerkt zou voorbij gegaan zijn, moest er geen familiegilde bestaan hebben.

In deze laatste heeft hij, ondanks de krisisjaren en zonder het zelf te willen, gedurende lange jaren, een leidende functie gespeeld. Zijn vader en grootvader waren immers ook achtereenvolgens comptorist en Onderdeken geweest, zodat het niet verwonderlijk is dat Joannes reeds zeer jong alle gildebedrijvigheden bijwoonde.

In 1839 na de dood van Francis VAN NERUM, werd Joannes tot onderdeken van de Gulden Lelie uitgeroepen en in 1844 plechtig tot Gildehoofdman gekroond, onder de titel "Joannes II". Hij was toen slechts 42 jaar en had bijgevolg een lange loopbaan voor zich, om de gilde te dienen.

Bij zijn Bekenkroning schonk hij aan de familiegilde, een gekleurde pentekening over " 't oude hof te Meerhem" (zie blz 88), het leenhof van ons geslacht, waarvan de beschrijving hieronder volgt.

In 1853 werd het 75 jarig bestaan van de Gulden Lelie gevierd. De toenmalige mombaarvader Past. Ch. VAN NERUM uit Gottechain schonk zijn zegen aan alle tegenwoordigen, terwijl een medaillon van de schutsheilige St Cornelius werd uitgedeeld.

Joannes II maakte echter de krisisjaren mede, die sedert 1848 in de gilde uitgebroken waren, in-gevolge de aanduiding van Burgemeester GOOSSENS en Ridder WOUTERS tot de Ereraad. In 1856 werden deze moeilijkheden echter overwonnen door Elisabeth VAN NERUM, die het griffierschap had aanvaard en tot de oprichting van een Jeugdkring in de schoot der gilde was overgegaan (zie blz 420).

Tussen 1865 en 1870 rezen nieuwe moeilijkheden op, wegens ontstane meningsverschillen inzake de studiebeursstichting PEETERS, die de ontbinding van de Hoofdraad der V Geslachten ten gevolge had. Toen verloren de oude familiegidlen al hun luister, en bleef alleen de Gulden Lelie bestaan, die dank zij Past. Ch. VAN NERUM, van een gewisse ondergang werd gered en de krisisperiode overleefde. (zie blz 421).

In 1874 werd op goedkeuring van Joannes II, aan alle familietakken een afschrift geschonken van de memorieschriften, de kwartierstaten en de pentekening van " 't hof tot Neerhem" ten einde deze voor het nageslacht te bewaren.

1878 werd een hoogtejaar in de geschiedenis van de familiegilde. Toen greep immers de 100ste verjaring plaats van haar stichting. Onder het dekenschap van Joannes II, werd "16 september 1878" op luisterrijke wijze gevierd. Alle familiegetrouwen verzamelden zich onder het gildebaniër en naar oude gewoonte der voorouders, werd het gildefeest gevierd. De tegenwoordigen kregen ter herinnering, een schrijn met aarde uit het Nerimbos, als symbool van verkleefdheid aan de vadergrond en het cynsgoed.

Joannes II is de man die het langst, namelijk gedurende 40 j. aan het hoofd van de Gilde heeft gestaan. Zijn eenvoud maakt hem geliefd en zijn traditievolle werking dwongen alle eerbied af. Hij werkte achtereenvolgens samen met de Onderdekens, Pastoor Ch. VAN NERUM en Carblus VAN NERUM, met de griffiers Dokter J. Bl. VAN NERUM, Elisabeth en Eduard VAN NERUM en met de comptoristen Carolus, Eugene, Charles en Hubert VAN NERUM.

5. Hun overlijden :

Zijn vrouw Maria Carolina COLIN overleed te Nerm (Hoegaarden) op 30 januari 1882 te 9 uur, in de ouderdom van 74 1/2 j. (akte nr 3)
Zij werd afgedragen door :

- François VAN NERUM, 50 j. (haar zoon)
- Jean Henri ELIS, 50 j. landbouwer en gebuur

Joannes VAN NERUM stierf eveneens te Nerm (Hoegaarden) op 16 november 1884 te 3 uur, in de ouderdom van 82 jaar. (akte nr 61) en werd begraven op 19 November te 9 uur.
De aangifte van zijn dood werd gedaan door :

- François VAN NERUM, 52 j., zijn zoon
- Jacques BOGAERTS 59 j. dagloner en gebuur.

6. " 't HOFF TOT NEERHEM"

De gekleurde pentekening over het oude "HOFF TOT NEERHEM" waarvan sprake in Familieschoon blz. 34, 88 en 392 en die in 1844 ter gelegenheid van zijn Dekenkroning door Joannes II, aan de Gulden Lelie werd geschonken, vraagt nadere uitleg.

Zij werd gemaakt op een beschreven perkament en vertoont een rechtehoekige driehoek, onderaan van bedevaartvaantje, met groengekleurde dubbele boorden. In de schuine- en rechte hoogten komen telkens drie lieffiguren voor, terwijl tussen de dubbele basislijn te lezen staat : "THOFF TOT NEERHEM".

Deze gekleurde pentekening is een "unicum" op familiegebied en bevat op zich zelf een brok geschiedenis. Zij vertoont binnen haar driehoek een beek "sheerenvliet" genaamd, vanwaar een weg vertrekt, langs weerszijden afgezet met bomen.

Deze baan of veldweg zwenkt wat verder naar links, leidt naar een afgebakende hofstede, rechts van de baan gelegen, en eindigt aan een kapel beschenen door een ster.

Rechts van de weg, tussen de beek en de hofstede ligt een weide of een akkerland, terwijl links geschreven staat "cynsgoederen 1582". In de rechterpunt van de driehoek is een wapenschild aangebracht, versierd met drie lilies. Het geheel is verzegeld met lieleblazen.

Bij nadere ontleding ter plaatse en aan de hand van oude kadasterplannen, stemt deze tekening volledig overeen met de werkelijkheid en waaruit het volgende mag besloten worden:

" 't oude hoff tot Neerhem" was gelegen onder Nerm bij Hoegaarden ten ZO van het Nerimbos (dat in 1582 nog vele bunders besloeg), juist voorbij de bocht van de baan.

De aanpalende cynsgoederen bevonden zich op 't Tiets Pedeken, de Kaetspoel en het Nerimbos, begrensd door de Groenstraat, de Schoorstraat, de Schoorbeek (vroeger 's heerenvliet genaamd en gelegen in het Nermdal) en de Keiberg.

In 1965 kwam er omtrent de pentekening kaartje in de zaak. In de kelders van 't nieuwhuys werden oude oorkonden ontdekt, waaronder een perkamentenvel met "declaraties". Daarin was er sprake van een leenboek, waar een zeker Jker van Nerm, uitdrukkelijk vermeld stond als "heer van 't hoff tot Neerhem onder Hougaerde (zie blz 392). Dit dokument bracht het bewijs dat een voorvader van ons geslacht in 1582 wel degelijk leenheer geweest is van het cynsgoed te Nerm.

Onze voorouders en inzonderlijk Joannes II, die er dicht bij aan de Keiberg woonde, schijnt de geschiedenis van het aloude cynsgoed bijzonder goed gekend te hebben, want hij schonk niet alleen de pentekening aan de Gilde, maar liet in 1878 ook kleine schrijnen aan de familiegetrouwen uitdelen, waarin daarde stak uit het Nerimbos, als symbool van de vadergrond.

Moest dit leengoed met inbegrip van het Nerimbos, nooit tot ons geslacht hebben behoord, dan zou het geen zin gehad hebben, de aarde uit dit bos als vadergrond te beschouwen. Bovendien bleven nopens het cynsgoed een paar overleveringsverhalen in de familie bewaard, die op zich zelf weinig inhouden, maar rijk zijn aan volkslegenden, die rechtstreeks in betrekking staan met ons geslacht en door diens nakomelingen goed bewaard bleven.

Deze verhalen zijn afkomstig van Joannes II en werden aan Eduardus I voortverteld, die ze later op zijn beurt aan Julianus I overmaakte. Deze laatste nam in 1955 zijn zoon mee naar de streek van Nerm en leidde hem door de diepe, met dichte bomen overwelfde veldstraat, dienaar de plaats ging waar het vroegere leenhof zou gestaan hebben. Daar hakte hij van een der oudste en vermolmden bomen een stuk schors af, zeggende : "deze boom stond hier reeds honderde jaren geleden, toen hier een VAN NERUM, heer en meester was.

Verder op aan de Kaetspoel, waar Julianus I, vroegere jaren een wijndruiventak had gevonden, vertelde hij, "dat een VAN NERUM hier in vorige eeuwen wijndruivenvelden bezat". Op deze plaats zou vroeger ook een poel hebben bestaan, waar de duivel in een grote zwarte kater verscheen. Toen werd op deze plaats aan de zoom van het Nerimbos, een kapelleke gebouwd (dat nu verdwenen is). Op zekere dag verscheen de duivel opnieuw, maar op hetzelfde ogenblik werd het kapelleke door een schitterende ster uit de hemel beschenen en de kater verdronk in de poel.

Aan de hand van de tekening en volgens het verhaal, zou de kapel gestaan hebben op de plaats waar het bos begon, dicht bij de poel en op de uithoek van de open ruimte rond de hofstede.

Zij wandelden verder tot aan het Nerimbos. "Hier" vertelde de Ouderdomsdeken "heeft vroeger een uitgestrekt bos bestaan, waar niemand durfde binnentreden, want het zat vol geesten die 's nachts rond de hofstede kwamen zwerven

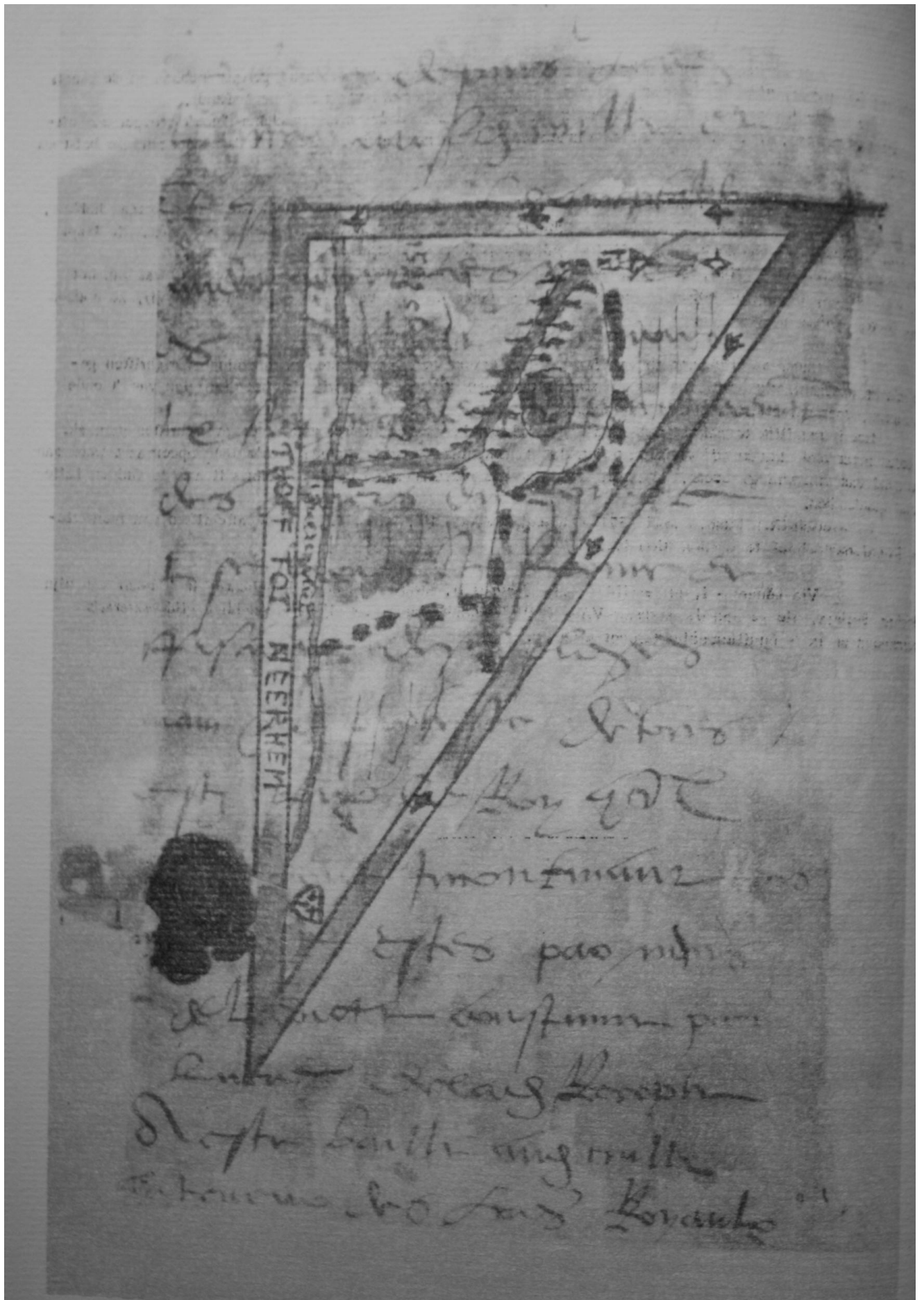
Rond de jaren 1870 zou een zekere VAN EX, op de plaats waar de hofstede zou gestaan hebben, de sporen van oude grondvesten en ook de overblijfsels van een onderaardse gang hebben gevonden, die langs 't Tiets Pedekén naar de Beek liep. Dit had Julianus I steeds van zijn vader horen vertellen. Bij nadere opzoekingen blijkt, dat in die jaren een zekere Hubertus VAN EX inderdaad eigenaar was van het land Sie E 238, waarop de hofstede schijnt gestaan te hebben. Wat van al deze verhalen ook zij, ze houden stof in tot verdere navorsingen.

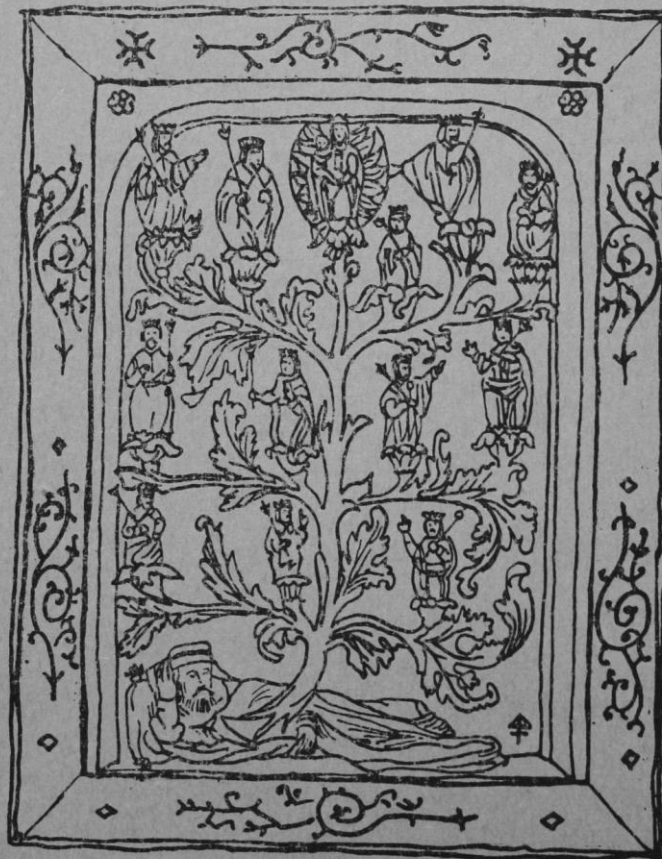
Onder het Dekenschap van Joannes II, werden van de gekleurde pentekening overschriften gemaakt op gebrandmerkt papier en aan de stamvertakkingen uitgedeeld, bewijs dat het grondplan van 't oude leengoed, voor ons geslacht een zekere waarde had.

Het is moeilijk te achterhalen rond welk tijdstip, het oorspronkelijk stuk en de overschriften gemaakt werden maar toch durven wij veronderstellen dat de tekening op het perkament, vóór 1844 opgemaakt werd aan de hand van vroegere gegevens, gezien de tekening toen reeds bestond en door Joannes II aan de Gulden Lelie werd geschonken.

De overschriften kunnen rond 1874 getekend geweest zijn, om samen met de afschriften van memorie- en kwartierstatenboek te worden uitgedeeld.

Via Eduardus I, gildegriffier onder Joannes II, kwamen al deze dokumenten in 't bezit van zijn dochter Felicia, die ze aan de gezuster VAN NERUM schonk, langswaar zij bij de huidige guldeseekretaris belandden en in 't familiearchief terecht kwamen.

P. MEURICE

